

IRÁNYELVEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2009/123/EK IRÁNYELVE

(2009. október 21.)

**a hajók által okozott szennyezésről és a jogsértésekre alkalmazandó szankciók bevezetéséről szóló
2005/35/EK irányelv módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 80. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

(3) A büntetőjogi szankciók – amelyek a közigazgatási szankcióktól eltérő természetű társadalmi helytelenítést fejeznek ki – erősítik a hajók által okozott szennyezésre vonatkozó hatályos jogszabályoknak való megfelelést, és azoknak megfelelően szigorúaknak kell lenniük ahhoz, hogy az esetleges szennyezőket visszatartsák e jogszabályok bármely megsértésétől.

(4) Az EU szintjén már elfogadtak egy sor, egymással összefüggő, a tengeri biztonság megerősítését és a hajók által okozott szennyezés megelőzését célzó jogalkotási intézkedést. Ezen jogszabályok a lobogó szerinti államokra, a hajótulajdonosokra, a hajóbérlőkre, a hajóosztályozó társaságokra, a kikötő szerinti és a parti államokra vonatkoznak. E jogszabályokat kiegészítő, a szennyező anyagok hajók általi kibocsátásával okozott illegális szennyezésre vonatkozó jelenleg érvényben lévő szankciók további szigorítására van szükség büntetőjogi szankciók bevezetésével.

(5) A büntetőjogi szankciókra vonatkozó közös szabályok lehetővé teszik, hogy a nyomozásra, valamint a tagállamokon belüli és a tagállamok közötti eredményes együttműködésre hatékonyabb módszereket alkalmazzanak.

(1) A 2005/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ és ezen irányelv célja a természetes vagy jogi személyek által, hajókról történő szennyezéssel elkövetett jogsértések fogalmának, felelősségük körének és a természetes személyekre e bűncselekmények kapcsán alkalmazható szankciók büntetőjogi jellegének közelítése.

(2) 2007. október 23-án az Európai Közösségek Bírósága megsemmisítette ⁽⁴⁾ a hajók által okozott szennyezésre vonatkozó jogszabályok végrehajtásához szükséges büntetőjogi keret megerősítéséről szóló, 2005. július 12-i 2005/667/IB tanácsi kerethatározatot ⁽⁵⁾, amely a 2005/35/EK irányelvet büntetőjogi intézkedésekkel egészítette ki. Ezen irányelvnek kell kitöltenie az ítélet nyomán keletkezett jogvácuot.

(6) A tagállamoknak a hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókat az egész Közösségben a jogi személyekre is alkalmazniuk kell, mivel a hajók által okozott szennyezéshez kapcsolódó bűncselekményeket gyakran a jogi személyek érdekében vagy azok javára követik el.

(7) A 2005/35/EK irányelv rendelkezéseinek alkalmazhatóságára az ebben az irányelvben foglaltakon kívül más kivételek nem vonatkozhatnak. Ezért a természetes és jogi személyek bizonyos csoportjait – például a rakományok tulajdonosait vagy a hajóosztályozó társaságokat – az irányelv hatálya alá kell vonni.

(8) Ezen irányelvnek köteleznie kell a tagállamokat arra, hogy nemzeti jogukban büntetőjogi szankciókat írjanak elő azon szennyezőanyag-kibocsátások tekintetében, amelyekre ezt az irányelvet alkalmazni kell. Ezen irányelv nem hozhat létre kötelezettségeket az ilyen szankciók vagy bármely más, rendelkezésre álló jogérvényesítési rendszer egyedi esetekre való alkalmazását illetően.

⁽¹⁾ HL C 77., 2009.3.31., 69. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2009. május 5-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2009. szeptember 14-i határozata.

⁽³⁾ HL L 255., 2005.9.30., 11. o.

⁽⁴⁾ C-440/05 sz. Bizottság kontra Tanács ügy, EBHT 2007, I-9097. o.

⁽⁵⁾ HL L 255., 2005.9.30., 164. o.

(9) Ezen irányelv értelmében a szennyező anyagok hajók általi tiltott kibocsátásait bűncselekménynek kell tekinteni mindaddig, amíg azokat szándékosan, tudatos gondatlanságból vagy hanyagságból követték el, és azok a víz minőségének romlását eredményezik. A szennyező anyagok hajók általi tiltott kibocsátásainak kevésbé súlyos eseteit, amelyek nem okozzák a víz minőségének romlását, nem szükséges bűncselekménynek tekinteni. Ezen irányelv értelmében az ilyen kibocsátásokra „csekély jelentőségű esetként” kell hivatkozni.

(10) Mivel biztosítani szükséges a környezet magas szintű biztonságát és védelmét a tengeri közlekedési ágazatban, valamint azon elv hatékonyságát, amely szerint a környezetben okozott károkat a szennyezést okozó félnek kell megtérítenie, az olyan ismétlődő, csekély jelentőségű eseteket, amelyek egyenként nem, de együttesen a víz minőségének romlását eredményezik, bűncselekménynek kell tekinteni.

(11) Ez az irányelv nem sérti a hajók által okozott szennyezésből eredő károkra vonatkozó, a közösségi, nemzeti vagy nemzetközi jog alapján fennálló más felelősségi rendszereket.

(12) A bűncselekményekkel kapcsolatos joghatóságot a tagállamok nemzeti jogával és nemzetközi jog szerinti kötelezettségeikkel összhangban kell megállapítani.

(13) A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot ezen irányelv végrehajtásáról annak érdekében, hogy a Bizottság értékelni tudja annak hatását.

(14) Mivel ezen irányelv célkitűzéseit a tagállamok egyedül eljárva nem tudják kielégítően megvalósítani, a határon átnyúló kár miatt, amelyet a szóban forgó magatartás okozhat, és azok – a javasolt fellépés léptéke és hatása miatt – közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat, a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl a szóban forgó célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.

(15) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és megfelel az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke által elismert, és az Európai Unió Alapjogi Chartájában kifejezett elveknek.

(16) A jogalkotás minőségéről szóló intézményközi megállapodás⁽¹⁾ 34. pontjával összhangban a tagállamokat ösztönzi arra, hogy – a maguk számára és a Közösség érdekében – készítsék el saját táblázataikat, amelyek, amennyire lehetséges, bemutatják az ezen irányelv és az áttűtető intézkedések közötti megfelelést, és hogy e táblázatokat tegyék közzé.

(17) A 2005/35/EK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 2005/35/EK irányelv módosításai

A 2005/35/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. A cím helyébe a következő szöveg lép:

„Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a hajók által okozott szennyezésről és a szennyezéssel elkövetett jogsértésekre alkalmazandó, büntetőjogi szankciókat is magukban foglaló szankciók bevezetéséről”.

2. Az 1. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Ezen irányelv célja a hajók által okozott szennyezésre vonatkozó nemzetközi normák közösségi jogba történő beépítése, valamint annak biztosítása, hogy a szennyezőanyag-kibocsátásokért felelős személyeket megfelelő szankcióknak, beleértve a büntetőjogi szankciókat is, vessék alá a tengerbiztonság fejlesztése, valamint a tengeri környezet hajók által okozott szennyezés elleni védelmének fokozása érdekében.”

3. A 2. cikk a következő ponttal egészül ki:

„5. »jogi személy«: bármely jogalany, amely az alkalmazandó nemzeti jog szerint ilyen jogállással bír, kivéve magukat az államokat vagy az állami közhatalmat gyakorló közjogi szerveket vagy a nemzetközi közjogi szervezeteket.”

4. A 4. és 5. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„4. cikk

Jogsértések

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a szennyező anyagoknak a 3. cikk (1) bekezdésében említett bármely területen történő, hajók általi kibocsátása – beleértve az ilyen kibocsátások csekély jelentőségű eseteit is – jogsértésnek minősüljön, amennyiben azt szándékosan, tudatos gondatlanságból vagy hanyagságból követték el.

(2) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az (1) bekezdés szerinti jogsértést elkövető bármely természetes vagy jogi személy emiatt felelősségre vonható legyen.

⁽¹⁾ HL C 321., 2003.12.31., 1. o.

5. cikk

Kivételek

(1) Nem tekintendő jogsértésnek a szennyező anyagoknak a 3. cikk (1) bekezdésében említett valamely területen történő kibocsátása, amennyiben az megfelel a Marpol 73/78 I. mellékletének 15., 34., 4.1. vagy 4.3. szabályában vagy II. mellékletének 13., 3.1.1. vagy 3.1.3. szabályában meghatározott feltételeknek.

(2) Nem tekintendő a tulajdonos, a parancsnok vagy a személyzet részéről jogsértésnek a szennyező anyagoknak a 3. cikk (1) bekezdésének c), d) és e) pontjában említett valamely területen történő kibocsátása, amennyiben az megfelel a Marpol 73/78 I. mellékletének 4.2. szabályában vagy II. mellékletének 3.1.2. szabályában meghatározott feltételeknek.”

5. Az 5. cikk után az irányelv a következő cikkekkel egészül ki:

„5a. cikk

Bűncselekmények

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a 4. és 5. cikk szerinti jogsértések bűncselekménynek minősüljenek.

(2) Az (1) bekezdés nem vonatkozik a csekély jelentőségű esetekre, amennyiben az elkövetett cselekmény nem okozza a víz minőségének romlását.

(3) Az olyan ismétlődő, csekély jelentőségű eseteket, amelyek egyenként nem, de együttesen a víz minőségének romlását eredményezik, bűncselekménynek kell tekinteni, ha azokat szándékosan, tudatos gondatlanságból vagy hanyagságból követték el.

5b. cikk

Felbujtás és bűnsegély

A tagállamok biztosítják, hogy az 5a. cikk (1) és (3) bekezdésében említett, szándékosan elkövetett bűncselekménnyel kapcsolatos felbujtást vagy bűnsegélyt megvalósító bármely cselekmény bűncselekményként legyen büntethető.”

6. A 8. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„8. cikk

Szankciók

Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 4. és 5. cikk szerinti jogsértések hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyenek büntethetők.”

7. A 8. cikk után az irányelv a következő cikkekkel egészül ki:

„8a. cikk

A természetes személyekkel szembeni szankciók

Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az 5a. cikk (1) és (3) bekezdésében és az 5b. cikkben említett bűncselekmények hatékony, arányos és visszatartó erejű büntetőjogi szankciókkal legyenek büntethetők.

8b. cikk

A jogi személyek felelőssége

(1) Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a jogi személyeket felelősségre lehessen vonni az 5a. cikk (1) és (3) bekezdésében és az 5b. cikkben említett bűncselekményekért, amelyeket olyan természetes személy követett el a jogi személy javára, akár egyénileg, akár a jogi személy valamely testületének részeként eljárva, aki a jogi személy struktúráján belül vezető tisztséget tölt be a következő alapon:

a) a jogi személy képviseletére való jogosultság;

b) a jogi személy nevében történő döntéshozatal joga; vagy

c) a jogi személyen belüli ellenőrzés gyakorlásának joga.

(2) Minden tagállam biztosítja továbbá, hogy a jogi személyt felelősségre lehessen vonni abban az esetben, ha az (1) bekezdésben említett természetes személy által gyakorolt felügyelet vagy ellenőrzés hiánya tette lehetővé, hogy a jogi személynek alárendelt természetes személy a jogi személy javára az 5a. cikk (1) és (3) bekezdésében és az 5b. cikkben említett bűncselekményt elkövetse.

(3) Valamely jogi személynek az (1) és (2) bekezdés szerinti felelőssége nem zárja ki az olyan természetes személyek elleni büntetőeljárást, akik az 5a. cikk (1) és (3) bekezdésében és az 5b. cikkben említett bűncselekményekben tettesként, felbujtóként vagy bűnsegédként vettek részt.

8c. cikk

A jogi személyekkel szembeni szankciók

Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 8b. cikk értelmében felelősségre vont jogi személy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen büntethető.”

2. cikk

Átültetés

A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2010. november 16-ig megfeleljenek. Ezen intézkedések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottságnak.

Amikor a tagállamok elfogadják az említett intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

3. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2009. október 21-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

J. BUZEK

a Tanács részéről

az elnök

C. MALMSTRÖM
